

Ert tjänsteställe, handläggare Enheten för samhällsplanering Ludvig Lundgren	Ert datum 2018-07-03	Er beteckning N2018/03415/SPN
Vårt tjänsteställe, handläggare Jakob Gille, jakob.gille@mil.se	Vårt föregående datum 2018-07-01	Vår föregående beteckning -

**Försvarsmaktens yttrande över Betänkandet En utvecklad
översiktsplanering Del 1: Att underlätta efterföljande
planering (SOU 2018:46)**

Försvarsmakten anser att den kommunala översiktsplaneringen är av utomordentlig vikt för en såväl hållbar som förutsägbar samhällsutveckling. Försvarsmakten som årligen deltar i ett flertal planprocesser kan bara understryka vikten av att myndigheterna inom staten och kommunerna för en tidig, ömsesidig och transparent dialog utifrån välgrundade underlag. Försvarsmakten ser även hur Länsstyrelsen har en mycket viktig roll och ansvar i att företräda statens intressen. Att de statliga myndigheterna i det avseendet för en kontinuerlig dialog med Länsstyrelsen samt ajourhåller underlag för de statliga intressena är i sammanhanget således lika viktigt. Länsstyrelsens roll i den kommande preciseringen av riksintresset för totalförsvaret i dess civila del kommer ställa ytterligare krav på både länsstyrelsen som statens representant som på kommunerna inom ramen för översiktsplaneringen. Tonvikten som läggs i utredningen på kommunernas ansvar att redovisa hur de avser *tillgodose* riksintressen i översiktsplanen (3 kap. 4§ PBL) är därför högst relevant. Förslagen som innebär ett förtydligande av länsstyrelsens roll och ansvar bland annat i 3 kap. 10§ och 16§ PBL är därför väl avvägda och ändamålsenliga.

Försvarsmakten har följande övriga synpunkter på SOU 2018:46:

- 9.2. Utredningen föreslår ett standardiserat arbetssätt för digitala översiktsplaner, regionplaner och områdesbestämmelser. Försvarsmakten anser att det, utöver de av utredningen nämnda behoven, även finns behov av att kommunerna åläggs att tillhandahålla de digitala översiktsplanerna i samrådsversion under resterande tid för planprocessen. Detta med hänsyn

till att planer som endast redovisas digitalt är svåra att arkivera för myndigheterna. Om inte samrådsversionen av planen finns tillgänglig på kommunernas hemsida under hela planprocessen, uppstår svårigheter att jämföra samrådsunderlaget med utställnings/granskningsunderlaget. Detta medför ett inte oansenligt merarbete för Försvarmakten, varför det bör regleras att samrådsversionen av digitala planer ska finnas tillgänglig fram till antagandet av översiktsplanen.

- 11.1.1. Utredningen specificerar att Länsstyrelsen behöver samråda med Försvarmakten gällande riksintressen för totalförsvarets militära del på grund av att delar av riksintressen omfattas av sekretess. Det är mycket positivt att Försvarmakten nämns specifikt som myndighet. Det bör dock understrykas att det endast är Försvarmakten som kan göra bedömningen om påtaglig skada även på de öppet redovisade riksintressena. Bedömningen om påtaglig skada sker i varje enskilt fall och värdebeskrivningar kan aldrig bli så tydliga att de täcker alla potentiella prövningsmöjligheter/situationer.

Försvarmakten saknar följande resonemang i utredningen:

- 8.2. Utredningen bör lyfta fram nyttan med tidiga samråd med länsstyrelsen och andra myndigheter, såsom Försvarmakten. Genom tidiga samråd kan Försvarmakten stötta kommunen och länsstyrelsen avseende vad som krävs för att riksintresset för totalförsvarets militära del ska tillgodoses fullt ut i planerna.
- Idag ställs Försvarmakten ofta inför en ”färdig” samrådshandling och yttrar sig över den, men det medför inte sällan merarbete för kommunerna att ta del av myndighetens synpunkter så pass sent i processen. Försvarmakten menar att samråd med de statliga myndigheterna i ”tidigt skede” av översiktplanprocessen utgör ett effektivt arbetssätt som sammantaget förkortar kommunens arbete och förenklar då kommunen ska avgöra vilka underlag som har betydelse för bedömningen av förslaget i enlighet med resonemanget under 8.2.2.

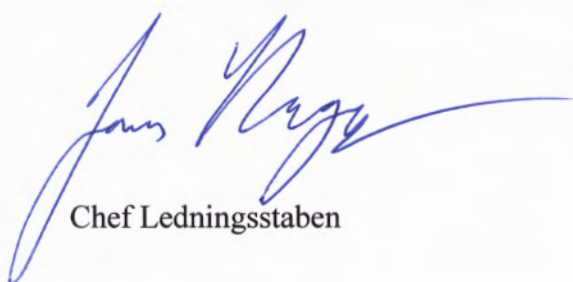
Försvarmakten anser att utredningen i övriga delar tillgodoser myndighetens behov och intressen och kan specifikt identifiera följande aspekter som mycket positiva för myndigheten:

- 10.3.1 Att det tydliggörs att kommunerna i sina ÖP särskilt ska ange hur riksintressen ska tillgodoses.
- Att utredningen föreslår flera åtgärder som ökar sannolikheten att översiktsplanerna hålls aktuella, så som planstrategi (8.1.2) och länsstyrelsens underlag vad avser statliga intressen (11.4.1).

Försvarsmakten delar utredningens konstaterande att Boverket har en viktig samordnande funktion för riksintressen. Försvarsmakten som initialt redovisade och publicerade sina riksintressen tillsammans med Boverket har en långtgående förståelse för behovet av att riksintressen redovisas på ett likartat och strukturerat sätt. Att dessa underlag är ajourhållna är likaledes viktigt. Försvarsmakten tillhör de myndigheter som årligen lägger stor kraft på detta. Försvarsmakten anser däremot inte att de statliga intressena ska samordnas på sådant sätt att de sammanvägs eller avvägs i tidiga skeden. Att Boverket ansvarar för att staten samordnar intressena avseende hur de ska redovisas och hur miljöbalkens bestämmelser ska tillämpas är positivt, men den faktiska avvägningen mellan allmänna intressen, riksintressen och enskilda intressen bör ske i respektive plan/prövning. Detta med hänsyn till att det är omöjligt att på förhand avgöra om skada på ett riksintresse kommer att uppstå eller inte i alla tänkbara situationer.

Beslut i ärendet har fattats av Försvarsmaktens chef för Ledningsstaben, viceamiral Jonas Haggren. I beredningen av detta ärende har planarkitekt Camilla Bramer vid Produktionsledningens Infrastrukturavdelning samt försvarsjuristen Johanna Alterman och Johan Askerlund vid Ledningsstaben deltagit.

I den slutgiltiga handläggningen har chef för totalförsvarsavdelningen Gabor Nagy, Försvarsmaktens hållbarhetschef Naznoush Habashian och hållbarhetsstrateg Jakob Gille deltagit. Sistnämnda tillika föredragande.

Chef Ledningsstaben

Sändlista

Näringsdepartementet n.remissvar@regeringskansliet.se
Med kopia helene.lassi@regeringskansliet.se

För kännedom inom Regeringskansliet

Försvarsdepartementet forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

För kännedom inom HKV

PROD

PROD INFRA

LEDS

LEDS STAB ÖB/GD stöd

LEDS JUR

LEDS INRI

För kännedom

FORTV

fortv@fortifikationsverket.se

LedR avsett för MPE